

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Guilielmi Adolphi Scribonii, Ex Aristotele Et Aliis
summis philosophis repetita**

Scribonius, Wilhelm Adolf

Hanoviae, 1593

VD16 S 5114

Cap. V. [...], De lege Talionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56572)

Ergo semper damnum pro damno reddendum?

Sic quidem præcipit lex Talionis.

CAP. V.

Πηλ τὴ ἀππεπρωτοπς, De lege Talionis.

Jus Talionis quale est?

Si quod quisque facit, idem patiatur: sicut *Exod. 21.*
monet versus ille qui Rhadamantho adscribi- *Deut. 19.*
tur: Cuique pari si retuleris par, jus æquum e- *Luce 6.*
rit; ut oculum aliis eruenti oculus eruatur.

Estne hac lex semper justa?

Pythagorei quidem eam ratam habuerunt.
Non videtur autem universaliter in omnibus
locum habere.

Quibus argumentis hoc demonstras?

1. Quia permultum interest, utrum volen- *L. quicunq.*
tes & sciētes, an veró inviti vel per impruden- *C. de sero.*
tiam peccemus, aut quippiam faciamus. Ignor- *fug. l. in o-*
rantia enim peccati sæpe excusat. *mi parte.*

2. Deinde, quód qui incæperit & prior in- *ff. de juris*
iuriā intulerit, graviore pœna videtur dignus, *& facti*
quam ut simpliciter mutuū patiat. Et in igno- *l. si*
legibus civilibus plus sæpe vilis persona quàm *criminis,*
nobilis. *& l. servos.*

3. Tertió, quód in contractibus quibusli- *C. ad l. Jul.*
bet non semper locum habere videtur. *de vi publ.*

Non enim semper fieri potest commutatio *& rub. ff.*
rerum simpliciter similium aut æqualium, ut *de incen.*
libra ferri, & libra auri. Et de hisce imprimis *ruina,*
vide Christum Matt. 5. ubi legem Talionis re- *nauf.*
probat.

*Quando igitur locum habere potest jus illud
Talionis?*

Si res ipsæ analogia & proportione ad
qualitatem redigantur: Ut vinum & boves,
vel boves & calcei.

*Quomodo invenitur proportio, quæ res ad æquali-
tatem redigantur?*

Considerandum, quæ res sit magis necessi-
ria, & cuius major sit copia. Sic quia minor est
copia auri quàm ferri, ideo major est æstima-
tio auri quàm ferri: Frumentum carius ven-
ditur quàm lignum.

*Ergone indigentia humana in contractibus
omnia ponderare solet?*

Ita videtur. Crescente siquidem indigenti-
rerum, augetur earum pretium, minuitur æ-
tem ea decrescente. Quemadmodum crescens
delictis, crescere etiam solent pœnæ.

*Vide Jose-
phum.*

Sic Valerius libr. 7. cap. 6. refert, quendam
emisse murem ducentis denariis, ut famè qua
conficiebatur exleret. Ita cum Hierusalem
Vespasiano obsideretur, omnes suas facultates
una mensura tritici vel hordei commuta-
runt. Alii quisquillas magno emerunt pretio
ut ex Josepho refert Eusebius lib. 3. Eccles. 6.

*Quare omnium commodissime fit adequatio
in emptione & venditione?*

Per nomisma. Hoc enim inventum est
omnia metiatur & adæquet.

Unde dicitur nomisma?

Quod non a natura, sed a lege sit ortum, & idcirco in nobis situm, ut mutetur, vel inutile reddatur.

Quid igitur factum ante nomismatis usum?

Permutatio rerum facta fuit: ut apud Homerum dantur boves, æs, ferrum, mancipia.

CAP. VI.

De Jure civili.

Quid est jus civile?

Quod in societate & communione vite positum eo adhibetur, ut vel proportione vel numeri ratione satis magna sit multitudo hominum, qui liberi sunt, & æquo inter se jure vivunt.

Inter quos igitur locum maximè habet jus civile?

Inter homines liberos & æquales.

Anne etiam inter herum & servum: item inter patrem & filios locum habet?

Non magis filio cum patre, & servo cum domino jus est quam pedi aut manui cum toto corpore: filius enim pars quædam est patris.

CAP. VII.

De pleniore juris distributione.

Quotuplex est jus?

Duplex. Aliud naturale, aliud legitimum.

Quid est jus naturale?

Quod ex ipsa natura ortum ducit, ut eadem